

«Бог є Богом живих, а не мертвих»

Дорогі у Христі брати і сестри! Які б ми не були багаті, які б не були благополучні, одна згадка про те, що потрібно в певний час покинути цей земний світ, призводить до нервового напруження, призводить до страху перед невідомістю. А тому як священник Бога Всевишнього хочу запропонувати разом дослідити, що про вічність навчає Святе Письмо. А воно навчає нас, що останнього дня Бог воскресить мене і всіх мертвих, тобто Він зробить так, що наші тіла, ті самі, що вмерли будуть живими. «...бо настає час, коли всі, хто в гробах, почують голос Сина Божого; і вийдуть ті, хто творив добро, у воскресіння життя, а ті, хто чинив зло, – у воскресіння суду» (Ів. 5; 28-29).

Для підтвердження цієї доктрини ми не маємо іншого аргументу, окрім Святого Письма. Розум і досвід не узгоджуються із нею. Однак у кожній людині є відчуття, яке каже їй, що смерть – це ще не кінець, що є ще щось поза нею: «...і якщо ми в цьому тільки житті уповаємо на Христа, то ми нещасніші за всіх людей» (1 Кор. 15:19). Оця цитата – «претензія»

на інше життя, про яке людина нічого не знає. Люди заперечують воскресіння тіла не тому, що вони не можуть його досягнути – вони з готовністю сприймають багато речей, яких не можуть досягнути, а тому, що вони бояться зустрітися з Богом в день суду. Як мертві стануть живими? Мертвий юнак ожив, коли його душа повернулася в тіло. Так само й душа кожної людини повертається до тіла, з якого вона вилетіла під час смерті. Ті, хто буде жити під час приходу Христа, не помруть і не воскреснуть, але зміняться в мить, щоб могли існу-

вати далі. «...не всі ми помremo, але всі змінимось; раптом, в одну мить, при останній сурмі; бо засурмить, і мертві воскреснуть нетлінними, а ми перемінимось» (1 Кор. 15; 51-52). Важко було повірити ап. Фомі, що Христос воскрес з мертвих, але коли побачив Христа живим, вигукнув: «...Господь мій і Бог мій» (Ів. 20; 2-29). А Христос промовляє до нього: «Тому ти увірував, що бачив Мене, блаженні, що не бачили й увірували».

Віра – то підстава сподіваного, доказ небаченого. Вірою ми розуміємо, що віки Словом Божим

збудовані так, що з невидимого сталося видимим. Вірою Авель приніс Богові жертву краще, як Каїн: нею засвідчений був, що він праведний, як Бог свідчив про дари Його, нею і вмерши, він ще промовляє. Вірою Енох був перенесений на небо, щоб не бачити смерті, і його не знайшли, бо Бог переніс його. Бо раніш, як його перенесено, він був засвідчений, що «Богові він догодив». Догодити ж без віри не можна. І той, хто до Бога приходить, мусить вірувати, що Він є, а тим, хто шукає Його, Він дає нагороду. Вірою Ной, як отримав об'явлення про те, чого ще не бачив, побоюючись, зробив ковчега, щоб дім свій спасти. Вірою Авраам покликаний на місце, яке мав прийняти в спадщину, послухався та й пішов, не відаючи, куди іде. Вірою й Сара сама дістала силу прийняти насіння і породила понад час свого віку, бо вірним вважала Того, Хто дав обітницю Тому; й від одного, та ще й змертвілого, народилось так багато, як зорі небесні й пісок незчислений. Всі вони повмирили з вірою, не одержавши обітниць, але здалеку бачили їх і вірували в них.

стор. 4

СВЯЩЕНИК ІВАН СИДОР:

«НАВКОЛО УПЦ КИЇВСЬКОГО ПАТРІАРХАТУ ПОВИННІ БУДУВАТИ ЄДИНУ ЦЕРКВУ ІНШІ КОНФЕСІЇ»

21 лютого 2016 р., відбулася знакова подія, якої повнота Помісної Православної Української Церкви очікувала понад чверть століття: після понад восьми десятиліть перерви у комплексі Святої Софії Київської відновилася молитва і регулярні богослужіння. Починаючи з відродження Помісної Української Православної Церкви у 1990 році, порушувалося питання про надання дозволу на звершення на території Святої Софії регулярних богослужінь. Найбільш придатною для цього є якраз Мала Софія, адже у ній немає ні мозаїк, ні стінного розпису, як у великому соборі, що потребують особливого ретельного зберігання.

Про шлях, який пройшла УПЦ Київського Патріархату до цього дня за останні роки, про плани щодо розвитку храму Мала Софія ми поговоримо з отцем Іваном Сидором, який служить тут з лютого 2016-го.

– Отче Іване, ви є штатним священником у храмі Святого Благочинного князя Ярослава Мудрого (Мала, Тепла Софія), виклада-

чем Київської православної богословської академії та раніше – дияконом Свято-Михайлівського Золотоверхого собору, отже, були свідком подій останніх років, які передували переходу храму Мала Софія для служіння Українській Православній Церкві Київського Патріархату. Розкажіть нашим читачам про це.

– У Малій Софії впродовж останніх двадцяти років мали бажання здійснювати богослужіння різні конфесії. Адже Софія Київська вважається центральним храмом України і, односторонньо, має на це право, бо є найдревнішим з часів Київської Русі кам'яним храмом, який зберігся.

Тут був центр київських митрополитів, митрополита кафедра. І всі знали: хто служить у Софії, той по праву може вважатися українською Церквою. Не секрет, що і Церква Московського Патріархату, і Українська Автокефальна Церква хотіли там служити, напевно, навіть і Українська Греко-Католицька Церква також.

Але до цього року влада не давала нікому на це дозволу, можливо, щоб не було зайвих

суперечок, непорозумінь. Тому питання довго не вирішувалося. Лише за президентства Віктора Ющенка чітко почала йти мова щодо постанови в Україні єдиної Помісної Православної Церкви. Але на той час Москва чинила різні перепони, щоб УПЦ Київського Патріархату звершувала богослужіння в Софії. І тоді це питання вирішене не було. Лише цього року, 19 лютого, у Верховній Раді тоді ще міністр культури Вячеслав Кириленко виступив із пропозицією, щоб Софію Київську передати для звершення богослужінь УПЦ Київського Патріархату.

21 лютого 2016 р. Святійший Патріарх Київський і всієї Руси-України Філарет очолив там першу за вісім десятиліть Божественну літургію та освятив храм в присутності великої кількості духовенства та київської інтелігенції. Думаю, що всі свідомі українці вболівали, щоб храм Мала Софія був переданий саме УПЦ Київського Патріархату, справжній українській Церкві.

стор. 3

СВЯЩЕНИКИ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ЄПАРХІЇ ОСВЯТИЛИ АВТОМОБІЛЬ ДЛЯ БІЙЦІВ У ЗОНІ АТО

Священники Тернопільської єпархії УПЦ Київського Патріархату освятили та благословили відправку автівки Volkswagen Passat, яку днями БФ «Наша надія Кременець» передав військовослужбовцям 5 бат. УДА. Подарунок приїхав приймати особисто наш земляк – Олександр Мельник, з побратимами 5 бат. УДА. Вони і доправлять автомобіль на передову на Схід. Перед від'їздом машини освятив благочинний Кременецького району прот. Володимир Буграк та разом із прот. Андрієм Любуном помолилися за щасливе повернення усіх бійців зі Сходу та перемогу України над ворогом.

Також дякуючи допомозі небайдужих, салон автівки наповнили гостинцями та побутовими речами для армії:

– смизькі волонтери передали медикаменти, рацію, тактичні рукавиці, кошти 450 грн., тощо;

– парафіяни Собору Преображення Господнього і отець Володимир – 1526 грн.;

– колектив підприємства ЗАТ «Еврошпон - Смига» – 100 л соларки;

– церковна громада УПЦ КП с. Рохманів, Шумського р-ну – 1000 грн.;

– колектив Кременецького лісотехнічного коледжу – 855 грн.

Дякуємо усім добродіям за вашу небайдужість. На сьогодні звичайні громадяни і підприємці, які допомагають армії виснажились матеріально, а волонтерські організації працюють на межі можливостей, адже ресурси в людей потроху вичерпуються.

Однак, ми маємо робити все залежне, щоб полегшити службу військовим, поліпшити матеріально-технічне забезпечення армії.

БОГОСЛУЖІННЯ ВЛАДИКИ НЕСТОРА НА СВЯТО ТРІЙЦІ

У День Святої Трійці, 19 червня, архієпископ Тернопільський, Кременецький і Буцацький Нестор очолив Божественну літургію на своїй малій Батьківщині — у Підволочиську. Таким чином Владика розділив радість престольного свята із земляками, котрі є прихожанами Свято-Троїцького собору.

Його Високопреосвященству співслужили настоятель собору, благочинний Підволочиського району прот. Тарасій Махніцький та представники духовенства району й області.

Після заамвонної молитви соборне духовенство на чолі із владикою Нестором, а з ними і всі парафіяни, вийшли на обхід довкола храму. Під час обходу священнослужителі читали Святе Євангеліє, а високопреосвященніший владика Нестор окроплював усіх освяченою водою.

Свято Зішестя Святого Духа є достойним і радісним завершенням церковних торжеств на честь і славу Воскреслого Господа. Адже саме свято Трійці вважають днем народження Христової Церкви, яку Дух Святий провадить, просвічує, освячує і зберігає.

АРХІЄПІСКОП НЕСТОРОСВЯТИВ НОВОЗБУДОВАНИЙ СВЯТО-УСПЕНСЬКИЙ ХРАМ У ГАЯХ ШЕВЧЕНКІВСЬКИХ

26 червня, у 1-шу неділю після П'ятдесятниці, коли Свята Православна Церква вшановує Всіх святих, сповнилася благодаті парафія с. Гаї Шевченківські Тернопільського району. Після довгих дванадцяти років у цьому селі нарешті постав прекрасний Свято-Успенський храм.

На запрошення настоятеля громади прот. Володимира Гуменного освятити новозбудовану святиню прибув керуючий Тернопільською єпархією архієпископ Тернопільський, Кременецький і Буцацький Нестор.

На церковному подвір'ї із запашним короваем та квіткову композицією першими свого архієпископа зустріла молодь храму. Молоді прихожани привітали владика віршами та запросили очолити святкову Божественну літургію.

Під час освячення та Богослужіння Його Високопреосвященству співслужили: настоятель храму прот. Володимир Гуменний, секретар єпархії прот. Олексій Головацький, обласний благочинний, благочинний м. Тернополя прот. Борис Солтис, благочинний Шумського району прот. Миколай Бабій, прот. Петро Ковальчук (Вінницька єпархія) та запрошене духовенство м. Тернополя та Тернопільського району.

У цей недільний день новозбудований храм не міг вмістити усіх прихожан та гостей села, багатьом довелося молитися та слухати Слово Боже на території довкола храму. Розділити радість свята також прибули парафіяни місцевої греко-католицької громади на чолі із своїм настоятелем.

Під час запричасного з благословення архієпископа Нестора із повчальним словом до усіх присутніх звернувся клірик храму свв. мчч. Бориса і Гліба Тернополя прот. Тарас Фака.

Цього дня велика кількість дітей причастилися Святих Христових Таїн.

Після відпусту владика Нестор виголосив повчальне слово, наприкінці якого привітав усіх парафіян із знаменною подією.

За заслуги із відродження духовності в Україні та утвердження Помісної Української Православної Церкви Орденем Святого Миколая Чудотворця було нагороджено Андрія Ярославовича Вовдуна та вручено низку Благословених грамот.

Завершилося Богослужіння уставним многоліттям.

У ТЕРНОПОЛІ ЗАКЛАДНО КАМІНЬ ПІД БУДІВНИЦТВО КАПЕЛАНСЬКОЇ КАПЛИЦІ

Нарешті відбулась довгоочікувана подія. Закладено камінь під будівництво капеланської каплиці на території 44-ї бригади. Наша дворічна співпраця здобула логічне продовження. Капелани були, є і будуть духовною опорою нашого війська.

Велика подяка співачці Софії Федіні зі Львова, яка поділилась своїми патріотичними піснями та внесла в повсякденне життя бійців 44-ї артбригади особливий настрій. Приємно, що є справжні і щирі артисти, які не забувають, кому треба дякувати за наш з вами спокій.

прот. В'ячеслав Кізілов, голова єпархіального відділу духовно-патріотичного виховання в Збройних силах та інших військових формуваннях України.

У СВЯТО ВОЗНЕСІННЯ АРХІЄПІСКОП НЕСТОРОЧОЛИВ БОГОСЛУЖІННЯ У ВИШНІВЦІ

9 червня Православна Церква святкує Вознесіння Господнє.

Цього дня архієпископ Тернопільський, Кременецький і Буцацький Нестор відвідав із архієпископським візитом смт Вишнівець Збараського району. Владика Нестора супроводжував секретар Тернопільської єпархії прот. Олексій Головацький та голова фінансово-господарського відділу Тернопільської єпархії протодиякон Юрій Коханський.

За доброю традицією свого архієпископа зустріли прихожани на подвір'ї храму з короваем та вишитим рушником. На запрошення прот. Василя Дідика, настоятеля Свято-Вознесенського храму смт Вишнівець, владика Нестор очолив Божественну літургію з нагоди престольного свята.

Літургію супроводжував місцевий дитячий церковний хор під керівництвом Лариси Дідик, що діє в

рамках роботи недільної школи на базі храму, яку відвідує близько 60 дітей.

У день престольного свята храм зібрав велику кількість прихожан. Багато дітей у цей день причастилися Святих Тіла і Крові Господньої.

Після заамвонної молитви соборне духовенство на чолі із владикою Нестором, а з ними і всі парафіяни, вийшли на обхід довкола храму.

Під час обходу священнослужителі читали Святе Євангеліє, а високопреосвященніший владика Нестор окроплював усіх освяченою водою.

Його Високопреосвященство також привітав усіх зі світлим та радісним святом Вознесіння Господнього. У свою чергу отець Василій подякував архієпископа за приїзд та молитву.

Завершилося Богослужіння уставним многоліттям.

АРХІЄПІСКОП НЕСТОРОСВЯТИВ НОВИЙ ПРЕСІЛ ХРАМУ РІЗДВА ПРЕСВЯТОЇ БОГОРОДИЦІ У ПОПІВЦЯХ

12 червня, у 7-му неділю після Пасхи, коли Свята Православна Церква згадує пам'ять святих отців I Вселенського Собору, високопреосвященніший Нестор, архієпископ Тернопільський, Кременецький і Буцацький, відвідав із архієпископським візитом Заліщицьке благочиння.

На запрошення благочинного Заліщицького району прот. Михайла Бубніва владика Нестор очолив святкову Божественну літургію у храмі Різдва Пресвятої Богородиці с. Попівці.

На паперті храму із запашним короваем та вітальним словом зустріли свого архієпископа молоді прихожани храму, котрі привітали владика та запросили очолити Богослужіння.

Перед початком літургії високопреосвященніший владика звершив чин освячення престолу, котрий було виготовлено стараннями та коштом місцевих парафіян. Під час освячення та Бого-

служіння Його Високопреосвященству співслужили: настоятель храму, благочинний Заліщицького району прот. Михайл Бубнів, архієпископ Всеволод (Кочергін) та запрошене духовенство Заліщицького району.

Під час Богослужіння разом із численними парафіянами молився народний депутат України Олег Барна.

Особливої урочистості святковій літургії надав спів у вико-

нанні квартету «Акорд».

За добротесне служіння та активну діяльність владика Нестор нагородив низку прихожан Благословеними грамотами, зокрема нагороди отримали Ігор Кузик, Іван Юзва, Іван Іванищук, Ігор Гевик, Ігор Жовтюх та церковний комітет громади.

По завершенні Богослужіння відбулася посвята у козачата та березині нації хлопчиків та дівчаток місцевої школи.

БОГОСЛУЖІННЯ ВЛАДИКИ НЕСТОРА В ДЕНЬ СВЯТОГО ДУХА

20 червня, в день Святого Духа, архієпископ Тернопільський, Кременецький і Буцацький Нестор очолив Божественну літургію в храмі Святої Трійці Вишнівця.

При вході в храм свого архієпископа зустрічали вірні з короваем та завітчаними трьома арками – символом Святої Трійці.

У цей день разом із владикою Нестором молилися настоятель храму прот. Ігор Пацерковський та запрошене духовенство.

Храм зібрав велику кількість прихожан. Багато дітей причастилися Святих Тіла і Крові Господньої. Після заамвонної молитви соборне духовенство на чолі із владикою Нестором, а з ними і всі парафіяни, вийшли на обхід довкола храму. Під час обходу священнослужителі читали Святе Євангеліє, а високопреосвященніший владика Нестор окроплював усіх освяченою водою.

Окрім того, молитовно пом'янули прот. Трифона Блонського (1864-1932) - першого священика, який служив у цьому храмі, розбудовував його та поруч з

яким і був похований.

За добротесне служіння та активну діяльність владика Нестор нагородив Благословеними грамотами багаторічного керівника церковного хору Аллу Степанівну Кошак та церковний хор храму, який також не один рік своїм співом прикрашає літургію.

Також владика Нестор подарував дітям іконки та солодоші за щире віршоване привітання зі святом та квіти, які діти дарували духовенству.

СВЯЩЕНИК ІВАН СИДОР: «НАВКОЛО УПЦ КИЇВСЬКОГО ПАТРІАРХАТУ ПОВИННІ БУДУВАТИ ЄДИНУ ЦЕРКВУ ІНШІ КОНФЕСІЇ»

Закінчення. Початок на стор. 1

Варто додати, що Президент України Петро Порошенко, без сумніву, також брав участь в ухваленні рішення про передачу храму. На мою думку, цю постанову прийняли саме цього року, бо Україна та її народ як ніколи за всі роки своєї незалежності потребують посиленних молитов у зв'язку із війною на Сході. І ми знаємо позицію частини духовенства Церкви Московського Патріархату щодо цих подій, які вони часто називають «війною між українцями», «громадянською війною».

Але навіть незважаючи на це, рано чи пізно, Малу Софію все одно б мали передати під богослужіння хоч якійсь конфесії. Бо ще на початку ХХ ст. храм був перетворений на музей і став мертвим.

– Як відреагували інші конфесії на надання права користування храмом Тепла Софія в Національному заповіднику «Софія Київська» Українській Православній Церкві Київського Патріархату?

– Досить спокійно, ми очікували, що буде більший резонанс. Особисто я в інтернеті знайшов мало невдоволення, все обійшлося без провокацій.

– Це був їх злий намір чи вони більше вболівали за музейні цінності?

– Більшість працівників там виховані так, що поклоняються не Богові, не Духу Святому, не іконам, а історичності. Поклоняються камінню чи речам – це язичництво. Було сильне занепокоєння з їхнього боку, що вогонь від свічок та дим від каддила будуть шкодити пам'ятці. Але знаємо з історії чи практики, що жоден храм не зіпсувався ззовні чи зсередини від звершення богослужіння. Навпаки, богослужіння надають храму його природного вигляду і навіть запаху. Коли люди сприймають храм як музей, то навіть жінки ходять по вівтарю, можуть торкатися престолу та інших святинь. Звісно, це недопустимо.

За цей час в храмі людей стало

більше, ніж просто якби він був музеєм. На освячення прийшли стільки вірян, що храм не міг їх вмістити. Навіть казали, що за всю історію ніякий музей стільки людей не збирав. Взагалі, все, що відбулося 21 лютого 2016 року, – історична подія.

Особисто для мене дуже трепетно та пам'ятно було, коли у Страсний тиждень, у Велику П'ятницю, за традицією священники обносили навколо Софійського собору плащаницю. У цей момент виникали думки, що на цьому ж місці колись ходили наші князі, перші київські митрополити. Тут наша історія. Таким чином і відчуваєш зв'язок зі своїми предками.

Ми повинні пам'ятати, що у кожній будівлі має бути своя місія. Так, храм призначений для того, щоб там молитися, а не для того, щоб там лежали матеріальні речі і люди лише поклонялися їхній історичності.

УКРАЇНЬСЬКА ПРАВОСЛАВНА ЦЕРКВА КИЇВСЬКОГО ПАТРІАРХАТУ Є СПРАВДІ ПОМІСНОЮ УКРАЇНСЬКОЮ ЦЕРКВОЮ, І НАВКОЛО НЕЇ ПОВИННІ БУДУВАТИ ЦЮ ЄДИНУ ЦЕРКВУ ІНШІ КОНФЕСІЇ, ТОБТО ОБ'ЄДНУВАТИСЯ НАВКОЛО НАС. ПОЗИЦІЯ ЦЕРКВИ ЗАВЖДИ ПРОЗОРА ТА ЧІТКА. ВОНА ПІДТРИМУЄ ВІЙСЬКО В ЦЕЙ ВАЖКИЙ ВОЄННИЙ ЧАС, УКРАЇНСЬКУ МОВУ В БОГОСЛУЖІННЯХ, НІКОЛИ НЕ МАЛА СПІВПРАЦІ З СЕПАРАТИСТАМИ

– Отче Іване, розкажіть нашим читачам, що було зроблено за останні місяці для зовнішнього та внутрішнього впорядкування храму.

– Зроблено досить багато, оскільки настоятель храму отець Петро Ландвитович справжній господар. Він не покладає рук і цим живе. Зовнішніх робіт ми ще не проводили, хоча вони необхідні.

Без сумніву, що від лютого храм змінився внутрішньо. По-

перше, куплено всі необхідні речі для звершення річного кола богослужіння: Євхаристійний набір та інші церковні сосуди, Семисвічник, Євангеліє, напестольні хрести, запрестольний хрест, плащаниця, розп'яття, панікаділо тощо... Великі кошти вже затрачено, але є люди, які готові допомагати, особливо для такого храму.

Є також ікони, але їх забороняють вішати на стіни, бо начебто не можна шкодити храму, тому просто їх ставимо на аналої.

Маємо оголошення перед дзвіницею з інформацією, що храм відчинений щодня, о котрій годі зі зверхується богослужіння. Що важливо, домовилися з працівниками, що в період, коли зверхується богослужіння, вхід на територію заповідника буде безкоштовний.

Після довгої перерви у нас відбулися такі радісні події, як перше вінчання (у травні) та перше хрещення (у березні). Мала Софія будувалася протягом 1722–1730 років, потім, у кінці 20-х років минулого століття була зачинена більшовицькою владою, яка зробила тут виставковий зал, перебуваючи у світське приміщення.

Розвиваємося ми й в інформаційному напрямку. В кінці травня розпочала роботу офіційна інтернет-сторінка храму – www.sophiya.kiev.ua. Щонеділі намагаємося ви-

кладати кілька світилин, щоб люди бачили, що храм справді живе, що ходять люди і разом зі священниками зверхують там свої молитви.

– Чи має клір храму ще плани щодо розвитку, впорядкування храму на цей рік?

– Маю мрію, оскільки був колись дзвонарем, щоб дзвони, які є поруч із Малою Софією, дзвонили перед кожним богослужінням. Їх можна автоматизувати, і це робитиме комп'ютер. На дзвіниці Софії Київської є рідкісний інструмент карильйон. Саме на ньому грають на дзвонах. Він також автоматизований, і щогодини за допомогою дзвонів там може грати якась мелодія. Можна зробити так, щоб дзвони звучали, наприклад, перед початком Літургії о 8-й годині.

А щодо впорядкування, то, звісно, потрібен час.

– Отче Іване, на вашу думку, яке значення для України, українців того, що УПЦ Київського Патріархату після довгих десятиліть отримала доступ до частини Софії Київської, а саме трапезного храму – унікальної пам'ятки історії та культури, заплановано зачисленню до переліку світової спадщини ЮНЕСКО?

– Якщо відверто, то я навіть не уявляю, щоб там була інша конфесія. Софія завжди була православним храмом, в якому служили київ-

ські митрополити. Відповідно історично склалося, що й Православна Церква там мала бути і саме та Церква, яка вболіває за свій народ.

Якщо згадати митрополита Варлаама (Ванатовича), при якому будувався трапезний храм, то імперська влада відправила його у заслання на 10 років. Якби він був живий і його запитали, кому б цей храм він хотів передати, то, думаю, що після тортур, які тривали 10 років у Росії, він би не захищав права московської Церкви.

Також після нього митрополит Рафаїл (Заборовський), який опікувався ще й Києво-Могилянською академією, думаю, також не відстоював би нічиїх прав, окрім українських. Згадаймо також Івана Мазепу, який великі кошти вклав у Софію в свій час. Наша історія славиться патріотами, тому можемо бути впевнені, що за нами стоять наші предки, перед якими нам не було б соромно за теперішні дії.

Також храм Мала Софія освячений в честь князя Ярослава Мудрого. Раніше він був освячений у честь Різдва Христового. Але оскільки був період, коли не зверхувалися тут богослужіння, храм потрібно було освятити знову. Мошці Ярослава Мудрого довгий час перебували в Софії Київській і невідомо коли були вивезені за кордон. Зберігся тільки його саркофаг, де лежали мошці.

Українська Православна Церква Київського Патріархату є справді Помісною Українською Церквою, і навколо неї повинні будувати цю єдину Церкву інші конфесії, тобто об'єднуватися навколо нас. Позиція Церкви завжди прозора та чітка. Вона підтримує військо в цей важкий воєнний час, українську мову в богослужіннях, ніколи не мала співпраці з сепаратистами.

Значення Софії Київської для українського народу можна порівняти із колись православною Софією в Константинополі – центральним храмом Вселенського Патріарха. І один і другий храм – духовні та історичні центри, які гуртують навколо себе людей.

Ірина Скоробогата.

ЖИТТЯ СВАТИК

Святий Самсон народився в Римі в багатій і знатній родині. Отримав гарну освіту. Особливо ґрунтовно вивчив лікарське мистецтво й використовував набуті знання для безкоштовного лікування переважно убогих і жебраків. Розуміючи, що справжня благодійність невіддільна від християнського виховання душі, преподобний Самсон старанно читав Священне Писання і багато молився.

Преподобний Самсон странноприїмець після смерті своїх батьків роздав усе майно, що залишилося йому у спадок. Таким чином він не на словах, а на ділі виконав ту вказівку про шлях до досконалості, яку Спаситель дав багатому юнакові (Мф. 19, 21). Відпустивши всіх рабів на свободу,

Преподобний Самсон, странноприїмець

преподобний обрав подвижницький спосіб життя. Бажаючи здобути собі духовний скарб, вирушив у пустелю з наміром вести строге життя аскета. Пізніше, коли святий Самсон прибув до Константинополя, він оселився в невеликому будинку і став приймати подорожніх, хворих і старців. З любов'ю ставився до всіх людей і з великою прихильністю служив їм.

Господь прославив Свого угодника. Сталося так, що візантійський імператор Юстиніан I (527-565) важко захворів. Не отримавши жодного полегшення від придворних лікарів, імператор звернувся за допомогою до Бога. Незабаром Юстиніан побачив уві сні чоловіка, про якого було сказано, що тільки він і може зцілити імператора. У пошуках цього чоловіка слуги

імператора обійшли увесь Константинополь. Нарешті преподобного Самсона було знайдено й приведено до палацу. Одним дотиком руки до хворого місця святий зцілював Юстиніана. Вдячний імператор за своє чудове зцілення став пропонувати преподобному багато золота й срібла, але той відмовився прийняти дари виключно для себе – взамін попросив побудувати лікарню і будинок для подорожніх. Імператор погодився й охоче виконав прохання, а додатково приписав до цих інституцій ще й помістя для їх утримання. Преподобний Самсон продовжував своє служіння до глибокої старості. Мирно упокоївся в 530 році.

Господь після смерті Свого угодника прославив його даром чудотворення.

Підготував Іван Бородайко.

«Бог є Богом живих, а не мертвих»

Закінчення. Початок на стор. 1

Вірою Авраам випробуваний привів був на жертву Ісака і, мавши обітницю, приніс однородженого. Він розумів, що Бог має силу й воскресити з мертвих. Вірою в майбутнє поблагословив Ісака Якова й Ісава. Вірою Яків, умираючи, поблагословив кожного сина Йосифового. Вірою Йосиф, умираючи, згадав про вихід синів Ізраїлевих та про кості свої заповів. Вірою Мойсей як родився, то переходився батьками своїми три місяці, бо вони бачили, що гарне дитя, і не злякались наказу фараонового. Вірою Мойсей, коли виріс, відкрікся зватися сином дочки фараонової. Він волів краще страждати з народом Божим, а ніж мати дочасну гріховну потіху. Він наругу Христову вважав за більше

багатство, ніж скарби єгипетські, бо він озирався на Божу нагороду. Вірою він покинув Єгипет, не злякавшись гніву фараонового, бо він був непохитним, як той, хто Невидимого бачить. Вірою справив він Пасху, вірою вони перейшли Червоне море, немов суходолом, на що, спокусившись, єгиптяни потопились. Вірою впали Єрихонські мури по семиденнім обходженні їх. Вірою блудниця Рахав не згинула з невірними, коли з миром прийняла вивідувачів.

І що ще скажу? Бо не вистачить мені часу, щоб оповідати про Гедеона, Самсона, Давида, Самуїла та про пророків, що вірою царства набували, правду чинили, одержували обітницю, пащі левам загороджували. Камінням побиті бували, допитувані, перепилую-

вані в кайданах у в'язниці. І всі вони, одержавши засвідчення вірою, обітницю не прийняли, бо Бог передбачив щось краще про них, для них. З вірою жили, з вірою помирали – вірили у вічне життя з Богом, бо Він сказав, що бути нам Янголами (Мт. 22; 30), а ще Він обіцяв взяти до неба тих, хто має Його за свого Господа (Ів. 14; 2-3).

Не біймося смерті для тіла – біймося смерті душевної, бо в час земної смерті відбувається розділення тіла і духа. «Вийде дух з нього і повернеться в землю свою» (Пс. 145; 4). Отже, дух – на відміну від тіла, в землю не йде.

Що таке тимчасова смерть, яку всі ми так часто бачимо? Тимчасова смерть – це, як я вже говорив, розділення душі і тіла, цей стан продовжується до дня воскрес-

сіння. До того часу тіло лежить в могилі і перетворюється на порох (Бут. 3;19), але душа перебуває на небесах. Немає ніякого переселення, так само пекло – це не плід уяви, а сувора і жадлива реальність. Ми не знаємо, де воно є, воно приготоване для диявола і його ангелів, але також невірні туди будуть кинуті. Їхні душевні муки будуть збільшуватись ще й від усвідомлення того, що інші радіють на небесах і що протягом свого життя вони також мали можливість спастись. Є тільки два

місця, в котрі можна потрапити після смерті, – небеса або пекло: «Входьте вузькими воротами, бо просторі ворота і широка дорога ведуть до погибелі, і багато хто йде ними» (Мт. 7; 13). Немає ніякого чистилища, де душі буцім очищаються перед сходженням на небеса, і про це свідчить притча про багатого і Лазаря (Лк. 16; 26).

Ми повинні здобути впевненість у своєму спасінні через віру в Христа ще до того, як помremo. Чи означає це що ми не повинні молитись за наших померлих? Ні, не означає, бо в Мт. 22; 31 сказано: «Я Бог Авраама, і Бог Ісаака, і Бог Якова. Бог не є Бог мертвих, а живих»; у Варуха 3; 4 сказано: «Господи Вседержителю, Боже Ізраїлю. Почувши молитву померлого Ізраїля і синів його, що згрішили перед Тобою». А оскільки «Бог є Богом живих, а не мертвих», то ми й молимося за живих, які спочили, а оскільки нам не дано знати, які перед смертю стосунки нашого померлого з Богом, то ми просто зобов'язані молитись за нього. Бо хто міг подумати, що Бог простить розбійнику, а Він не тільки простив, а й першому відкрив рай. По вірі нашій воздасть нам Господь.

Свящ. Василь Юзвак.
с. Бабинці Борщівського району.

«ЗЕМЛЯ ВЕЛЕТНІВ» – донецький табір на Тернопільщині

З благословення владика Сергія, архієпископа Донецького і Маріупольського, та владика Нестора, архієпископа Тернопільського і Кременецького, наприкінці червня – початку липня, відбувся православно-пластовий табір «Земля Велетнів-2016», організований Донецькою єпархією УПЦ КП і Донецькою округою скаутської організації Пласт.

25 дітей з Авдіївки, Маріуполя, Волновахи та Селидового, тобто з міст, що розташовані на лінії вогню, змогли спокійно відпочивати,

молитися і вчитися протягом двох тижнів. Спокійно, бо місцем таборування був обраний монастир св. Юрія, що на хуторі Вірля Кременецького району Тернопільської області.

Уже втретє відколи почалася війна на сході, приймає цей монастир донеччан, дозволяючи їм вповні відчувати красу і зашинок, молитовний дух і Божу благодать. Протягом табору діти щодня мали раніше й вечірне спілкування з Богом, духовні бесіди з настоятелем монастиря о. Полікарпом і духівником табору о. Ігнатієм, а також ігри, ватри, гутірки з історії України

та туризму, купіль на озері, прогулянки і мандрівки. Особливо запам'яталася подорож на Божу гору, де о. Василь розповів про це благодатне місце християнського паломництва. А ще були екскурсії до Дубенського замку з його музеями та підземеллями, до замку на горі Бона у Кременці, Кременецького ботанічного саду, штабу-музею УПА «Волинь-Південь» в Антонівцях на Шумщині.

Та окрім мальовничої місцини, багатой своїм величним історичним минулим, таборовики відчули чуйність і щедрість місцевих людей, парафіян Свято-Юр'ївського храму, які ділилися з

нами і смачною їжею, і піснями, і своїми вміннями – організували майстер-клас, на якому було дуже цікаво спробувати себе у петриківському розпису.

Час промайнув швидко, радісно і безтурботно. Лише двічі здригалися діти – коли починалась гроза і гуркіт грому нагадував їм про звуки артилерійських обстрілів. Саме тому в таборі постійно лунала молитва за Україну, за перемогу і мир, за родини й домівки, за українських воїнів і українську Церкву. Дитячі серця моляться щиро.

Ігумен Ігнатій (Воловенко),
духівник табору.

ІНЮГАЯ ПІТЯ

4 липня 1981 р. народився прот. Іван Сиротич (церква Св. Ап. Андрія Первозваного с. Біла Чортківського району).

5 липня 1959 р. народився прот. Іван Мельничук (церква Святої Трійці м. Кременець).

6 липня 1982 р. народився свящ. Олег Гах (кафедральний собор Святих Рівноапостольних Костянтина та Єлени м. Тернопіль, церква Св. Апп. Петра і Павла с. Буцнів Тернопільського району).

9 липня 1971 р. народився прот. Володимир Марчишак (церква Св. Рівноапостольного Кн. Володимира м. Хоростків).

10 липня 1959 р. народився прот. Петро Жукевич (церква Св. Мч. Параскеви Сербської с. Кошляки Підволочиського району, церква Св. Василя Великого с. Лисичинці Підволочиського району, церква Св. Духа с. Голотки Підволочиського району).

11 липня 1977 р. народився прот. Роман Марчишак (церква Св. Вмч. Димитрія с. Старі Петликивці Бучацького району).

12 липня святкує 60-річчя прот. Мирон Гах (церква Покрови Пресвятої Богородиці с. Мишковиці Тернопільського району).

12 липня 1982 р. народився протодиякон Петро Зимний (церква Св. Бориса і Гліба м. Тернопіль).

12 липня 1985 р. народився свящ. Павло Мединський (церква Св. Арх. Михаїла с. Бірки, церква Св. Арх. Михаїла с. Новостав Шумського району).

15 липня 1975 р. народився прот. Євген Махніцький (церква Перенесення мощей Святителя Миколая с. Росохач Чортківського району).

16 липня 1963 р. народився прот. Анатолій Довгалоук (церква Св. Ап. Андрія Первозваного с. Шпиколоси, церква Св. Ап. і Єв. Іоана Богослова с. Колосова Кременецького району).

16 липня 1978 р. народився прот. Володимир Зайчук (каплиця св. Василя Великого при Бережанському агротехнічному інституті, церква Успіння Пресвятої Богородиці м. Бережани).

19 липня святкує 50-річчя прот. Володимир Максимлюк (церква Св. Рівноапостольного Кн. Володимира Великого с. Переходи Чортківського району).

21 липня 1970 р. народився прот. Петро Будзило (церква Св. Мч. і Безср. Косми і Даміана с. Старий Скалат Підволочиського району, церква Св. Апп. Петра і Павла с. Текліївка Підволочиського району).

25 липня 1978 р. народився прот. Тарас Фака (церква Св. Бориса і Гліба м. Тернопіль).

26 липня 1979 р. народився прот. Володимир Коротницький (церква Свят. Миколая Чудотворця с. Вікторівка Козівського району).

27 липня 1958 р. народився прот. Василь Сабат (церква Успіння Пресвятої Богородиці с. Ласківці Тербовлянського району, церква Перенесення мощей свят. Миколая Чудотворця с. Вербівці Тербовлянського району).

27 липня 1977 р. народився прот. Іван Борак (церква Різдва Пресвятої Богородиці с. Биківці Шумського району).

28 липня святкує 50-річчя ігумен Полікарп (Касько) (Свято-Юр'ївський чоловічий монастир х. Вірля Кременецького району).

31 липня 1971 р. народився прот. Іван Леськів (церква Св. Бориса і Гліба м. Тернопіль).